

JAMMERBUGT
KOMMUNE

08-02-2019
Kirstine Røn
Direkte: 7257 7483
Mail: krr@jammerbugt.dk

Sagsnr.: 00.30.02-s00-59-18

Budgetproces og tidsplan 2020

1. Indledning

I det følgende beskrives processen og tidsplanen for arbejdet med Budget 2020-23 med fokus på den politiske behandling af budgettet.

Som det første beskrives den økonomiske politik med det formål at få fastlagt de økonomiske mål, der skal være udgangspunktet for kommunalbestyrelsens arbejde med budget 2020. Dernæst bliver der med udgangspunkt i budgetoverslagsår 2020 redegjort for det økonomiske udgangspunkt for budget 2020 og de økonomiske rammer og forudsætninger ridses op.

Som tidligere år inddrages MED-organisationen i høj grad i budgetprocessen.

Der er afholdes desuden høring i budgetprocessen således, at relevante parter som råd, bestyrelser m.fl. har mulighed for at afgive høringssvar.

Beskrivelsen af budgetproces 2020 er suppleret med tre bilag:

- A. Rollefordeling budget 2020
- B. Drejebog for MED-inddragelse
- C. Skema til afgivelse af høringssvar

2. Budgetforudsætningerne

I lighed med tidligere år baseres budgetlægningen på de vedtagne overslagsår i budget 2019, men også regnskabsresultatet for 2018 inddrages, for at se budgetlægningen i et flerårigt perspektiv. Det betyder, at udgangspunktet for budget 2020 er overslagsår 2020 i budget 2019.

Hovedtallene i det godkendte budget 2019 og overslagsårene

Mio. kr.	2019	2020	2021	2022
Indtægter (skatter og tilskud)	-2.466,4	-2.512,8	-2.566,7	-2.618,7
Driftsudgifter	2.397,0	2.425,3	2.411,5	2.409,2
Løn- og prisreserver	-	54,8	110,4	167,7
Renter	7,0	6,0	6,0	5,9
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-62,4	-26,7	-38,9	-35,9
Anlæg (inklusive jordforsyning)	80,9	101,0	68,6	38,6
Finansiering	18,5	19,9	22,0	24,3
Ændring af likvide aktiver	37,0	94,2	51,7	26,9

+ = udgifter/underskud - = indtægter/overskud

Indtægterne

Beregningen af indtægtssiden tager udgangspunkt i KL's skatte- og tilskudsmodel. Det betyder, at skatter, tilskud, budgetgaranti mv. er beregnet på baggrund af KL's forventninger i efteråret 2018. Der vil frem mod medio 2019 komme reguleringer heraf, bl.a. på baggrund økonomaftalen for 2020, midtvejsreguleringer mv. og opdatering af KL's tilskudsmodel.

I indtægterne (tilskud og udligning) er der forlods indregnet følgende tilskud:

- Et tilskud på 10 mio. kr. fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner. Omfanget af dette tilskud kendes først ved Økonomi- og Indenrigsministeriets svar på kommunens ansøgning om særtilskud.
- Et ekstraordinært finansieringstilskud på 35,1 mio. kr., svarende til finansieringstilskuddet i 2019.
- Tilskud på 12,3 mio. kr. fra puljen målrettet kommuner med vanskelige økonomiske vilkår. Omfanget af dette tilskud i 2019 og fremadrettet afhænger af antallet af kommuner, der opfylder kriterierne, idet puljen fordeles efter befolkningsantal til de kommuner, der opfylder kriterierne.

Følgende forhold er *ikke* indregnet i indtægtssiden i overslagsåret 2020.

- Kriteriet "fald i befolkningstal" bortfalder, hvorfor der sker et forventet fald i indtægterne fra tilskud på omkring 40-45 mio. kr., dette er indregnet både i 2020 og i overslagsårene.
- Der er indført en overgangsordning pga. udligningstab ved konteringsændringer i udgifter til ældre og voksen/handicap. Her modtager Jammerbugt Kommune 10 mio. kr. i 2020.

Det skal bemærkes, at et mere fyldestgørende overblik over indtægtssiden først vil være tilgængelig, når økonomiaftalen for 2020 foreligger i slutningen af juni 2019.

Korrigeret driftsoverskud

Korrigeres indtægtssiden for de forventede ændringer, vil resultatet ændre sig fra et overskud på 26,7 mio. kr. til et underskud på 8,3 mio. kr.

I løbet af budgetprocessen vil både indtægts- og udgiftssiden blive revurderet og opdateret på baggrund af økonomiaftalen for 2020, budgetgarantien samt opdatering af øvrige budgetforudsætninger som f.eks. pris- og lønfremskrivning, ændret aktivitetsniveau og efterreguleringer fra tidligere år.

Pris- og lønregulering

Der er vedrørende driftsudgifterne i 2020 indregnet en forventet pris- og lønregulering på 54,8 mio. kr. på baggrund af KL's skønnede fremskrivningsfaktorer fra 2019 til 2020. Priser er fremskrevet med 2,08% og lønninger er fremskrevet med 3,16%

Økonomiudvalget beslutter i forbindelse med godkendelse af de økonomiske forudsætninger for budgetlægningen om der i lighed med tidligere år ikke skal fremskrives på varekøb og tjenesteydelser (en eventuel 0-fremskrivning på varer og tjenesteydelser forventes at udgøre ca. 7 mio. kr. af den samlede fremskrivning på 54,8 mio. kr., hvis områder med kontraktlige forpligtigelser friholdes)

3. Økonomisk politik

Afsættet for budgetarbejdet er den økonomiske politik. Heri fastlægges de centrale økonomiske mål, som Kommunalbestyrelsen ønsker at opnå med udarbejdelsen af Budget 2020. Følgende økonomiske politik er udarbejdet med udgangspunkt i målsætningerne i budgetforliget for 2019 samt de forventede ændrede forhold for finansieringssiden.

Driften: For at kunne finansiere en del af anlægsinvesteringerne og skabe budgetsikkerhed skal der i det vedtagne budget være et driftsoverskud i størrelsesordenen 40 mio. kr.

Der skal ligeledes være fokus på overslagsårene således, at der også her tilstræbes et overskud på driften i størrelsesordenen 40 mio. kr.

Anlægsbudget: Anlægsbudgettet skal så vidt muligt kunne finansieres af driftsoverskuddet og som minimum skal halvdelen af anlægsbudgettet finansieres af driftsoverskuddet. Med en målsætning på 40 mio. kr. i driftsoverskud afsættes der i 2020 et skattefinansieret anlægsbudget i størrelsesordenen 80 mio. kr.

I overslagsårene forventes et anlægsbudget i tilsvarende størrelsesorden.

Låneoptag og afdrag på lån: Jammerbugt Kommune ønsker som led i fortsat udvikling af kommunen at optage lån til vigtige, langsigtede investeringer. Målsætningen er dog, at låneoptaget og afdraget på gælden som minimum skal

balancere for at sikre, at gælden forbliver uændret eller reduceres.

Likviditet: Den positive udvikling i likviditeten gør det muligt at finansiere en del af de kommende års investeringer via likviditeten. Det langsigtede mål er en likviditet på minimum 80 mio. kr., da der forventes træk på likviditeten som følge af større anlægsprojekter.

4. Elementer i budgetoplæg – tekniske korrektioner, omstillings- og udvidelsesforslag

Centralt i arbejdet med budgetoplægget er begreberne tekniske korrektioner, omstillingsforslag og udvidelsesforslag.

Tekniske korrektioner, er justeringer i budgetrammen som følge af tidligere beslutninger, demografiske ændringer (reduktioner), til- og afgang på eksterne tilbud, nye love eller regler (lov- og cirkulæreprogram).

Det er direktionen, der er ansvarligt for at udarbejde et oplæg til tekniske korrektioner og det er ambitionen, at de tekniske korrektioner kan godkendes i Økonomiudvalget som en del af direktionens samlede budgetoplæg således, at det politiske fokus kan være på arbejdet med omstillings- og udvidelsesforslag.

Omstillingsforslag er forslag som skal give mulighed for at skabe rum til politisk prioritering, både ift. både drift og anlæg. For at skabe et tilstrækkeligt rum til politisk prioritering vil omstillingskataloget skulle være i størrelsesordenen 2 pct. af driftsbudgettet (ca. 45 mio. kr.).

Omstillingsforslagene kan både være specifikt orienteret mod bestemte områder men kan også have et tværgående fokus. Hvis forslagene kræver en investering for at kunne realiseres, bør dette fremgå og indregnes i potentialet. Desuden vil resultaterne af en ny og opdateret benchmarking analyse kunne indgå i omstillingskataloget.

I det indledende arbejde med omstillingskataloget vil nøgletal og dataanalyser kunne anvendes for at identificere relevante budgetområder.

Følgende områder kan også indgå i direktionens forslag til omstillinger:

- Fortsatte effektiviseringer og tilpasninger
- Investeringsforslag, hvor en investering i et område (evt. på længere sigt) medfører en fremtidig besparelse
- Ændringer i strukturen og organiseringen i de kommunale tilbud
- Digitalisering i forhold til interne processer og i forhold til borgerbetjening
- Anvendelse af velfærdsteknologi
- Specifikke forslag om ændringer i serviceniveau (blandt andet områder, hvor kommunens tilbud ligger over lovgivningsmæssige minimumsstandarder eller hvor udgiftsniveauet er højere end sammenlignelige kommuner)

Det er fagudvalgene, der med udgangspunkt i direktionens oplæg, prioriterer hvilke omstillingsforslag, der indstilles indarbejdet i Økonomiudvalgets oplæg til første

behandling.

Økonomiudvalget vil på deres møde i august beslutte hvilke omstillingsforslag der skal i høring.

Udvidelsesforslag skal give mulighed for politiske prioriteringer og samles i et udvidelseskatalog, hvori forslag til budgetudvidelserne beskrives. Her kan forslag til nye tiltag eller forbedringer beskrives og det er også her budgetudvidelser som følge af demografisk udvikling indgår.

Der udarbejdes to særskilte kataloger med udvidelsesforslag indenfor hhv. drift og anlæg.

Det er fagudvalgene, der med udgangspunkt i direktionens oplæg, prioriterer hvilke udvidelsesforslag, der indstilles indarbejdet i Økonomiudvalgets oplæg til første behandling.

Høringsproces

Der afholdes høring af de omstillingsforslag, som Økonomiudvalget vælger at sende i høring. Dette giver relevante parter som eksterne råd, bestyrelser, mv. mulighed for at afgive et høringssvar.

Høringsperioden er fra 22. august til 2. september, og alt relevant materiale bliver tilgængelige på kommunens hjemmeside den 22. august.

Det er aftalt, at MED-organisationen ikke afgiver høringssvar, idet de er inddraget i beskrivelsen af forslagene.

5. Rollefordeling

I forbindelse med budgetudarbejdelsen arbejdes der med en klar rollefordeling mellem direktion, fagudvalg, Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelsen. Denne fordeling skulle gerne være med til at sikre en god og smidig budgetproces.

Det tilknyttede bilag A. 'Rollefordeling budget 2020' beskriver rollefordelingen i budgetprocessen.

MED-udvalgenes involvering

I lighed med tidligere år er der i budgetlægningen for 2020 og overslagsårene et stort fokus på inddragelse af MED-systemet.

Overordnet tager Hoved-MED et medansvar for en god og involverende budgetproces og et medansvar for at bidrage til budgettet med ideer/forslag. Desuden er det målet for Hoved-MED, at alle MED-udvalg bidrager til budgetlægningen gennem at kvalificere de enkelte omstillingsforslag.

Det tilknyttede bilag B 'Drejebog for inddragelse af MED-systemet' beskriver, hvordan MED-systemet inddrages i budgetprocessen.

I efterfølgende tidsplan fremgår også i hvilke faser, MED-udvalgene skal inddrages.

Omstillingskataloget er frem til høringsfasen at betragte som interne arbejds papirer.

6. Budgetmateriale til politisk niveau

I den elektroniske budgetmappe bliver det meste budgetmateriale tilgængeligt.

Til brug for udarbejdelse af omstillings- og udvidelsesforslag udsendes der relevant materiale til (fag)udvalgene uden for dagsorden. På udvalgenes møder drøftes disse emner, men der tilknyttes ikke bilag til dagsordnerne.

Til temamødet den 29. juni udarbejdes der en oversigt over de omstillings- og udvidelsesforslag som der har været arbejdet med. Også denne har status af internt arbejds papir.

Den 4. juli udsendes der en status på budgetlægningen herunder et skøn over finansieringssiden (på baggrund af statsgarantien) og øvrige konsekvenser af økonomiaftalen.

Der gennemføres i budgetprocessen en runde med 'spørgsmål/svar'. Denne runde gennemføres før budgetseminaret.

Til Kommunalbestyrelsens budgetseminar udarbejdes følgende materiale:
Tekniske korrektioner, omstillings- og udvidelseskataloger, likviditetsudvikling, skøn over selvbudgettering vs. statsgaranti mv.

7. Proces og tidsplan for budgetlægningen

Med afsæt i budgetprocessen og de tilhørende bilag ser tidsplanen for udarbejdelse af Budget 2020 således ud.

Direktionen vil i hele perioden arbejde med forudsætningerne for budgettet, og budgettoplægget vil være forankret i direktionen.

I forberedelsesfasen vil direktionen arbejde med oplæg til hhv. tekniske korrektioner og omstillings- og udvidelsesforslag med udgangspunkt i udvalgte nøgletal, det foreløbige regnskab for 2018 og forventningerne til 2019.

Tidspunkt	Aktør	Aktivitet
22. januar	Direktionen	Drøfter tids- og procesplan for budget 2020
5. februar	Direktionen	Drøfter og godkender tids- og procesplan for budget 2020
13. februar	Økonomiudvalget	Godkendelse af budgetproces <ul style="list-style-type: none">• Behandling af budgetproces og tidsplan• Fastlæggelse af økonomisk politik og rammer• Principperne for pris- og lønregulering i budget 2020
Marts-maj	Alle MED-udvalgene	Dialog om budgetarbejdet: <ul style="list-style-type: none">• Ideudvikling
14. marts	Hoved-MED	Orientering omkring budgetproces
06. – 09. maj	Fagudvalgene	Igangsættelse af arbejdet med B2020 på egne områder
15. maj	Økonomiudvalget	Igangsættelse af arbejdet med B2020 på egne områder
16. maj	Hoved-MED	Budgetstatus <ul style="list-style-type: none">• Orientering om de overordnede budget-sammenhænge
Juni	Alle MED-udvalgene	Dialog om budgetarbejdet og drøftelse af omstillingsforslag
3. – 6. juni	Fagudvalgene	Budgetarbejde <ul style="list-style-type: none">• Drøfter B2020 - omstillingsforslag og udvidelsesforslag
Uge 24 - 25		Forventes Økonomaftalen mellem regeringen og KL

11. juni	Direktionen	Budgetarbejde <ul style="list-style-type: none">Arbejder med et oplæg til budget i balance med udgangspunkt i signalerne fra fagudvalg mv.
12. juni	Økonomiudvalget	Budgetarbejde <ul style="list-style-type: none">Drøfter B2020 - omstillingsforslag og udvidelsesforslag på egne områder
20. juni	Kommunalbestyrelsen	Temamøde <ul style="list-style-type: none">Status på økonomiforhandlingerneOplæg til tekniske korrektioner præsenteresOplæg til omstillings- og udvidelsesforslag præsenteres<ul style="list-style-type: none">Herunder foreløbig resultat af Benchmarking-analyseKMB udstikker retningslinjer for det fortsatte arbejde med budgettet og katalogerne
27. juni	Hoved-MED	Status på budgetarbejdet – møde med borgmesteren
4. juli	Central Økonomi	Orientering om status på Økonomaftale og arbejdet med budget 2020 sendes ud på mail til kommunalbestyrelse, direktion og HovedMED
August	Fagudvalgene og Forvaltnings- MED	Dialogmøde
12.-15. august	Fagudvalgene	<ul style="list-style-type: none">Indstille og prioritere omstillings- og udvidelsesforslag
20. august	Direktionen	Budgetstatus - efter udvalgenes prioritering af omstillings- og udvidelsesforslag. Der udarbejdes et samlet budgetoplæg til et budget i balance, som præsenteres for Økonomiudvalget på deres møde den 21. august.
21. august	Økonomiudvalget	<ul style="list-style-type: none">Beslutte i forhold til direktionens indstilling, hvilke tekniske korrektioner der skal indarbejdes i oplægget til førstebehandlingenIndstiller og prioriterer omstillingsforslag på egne områderBeslutte hvilke omstillingsforslag der skal sendes i høring
22. august	Hoved-MED	Budgetstatus
22. august - 2. september kl. 10.00	Høringsparter	Høringsperiode
23. august	Kommunalbestyrelsen	Frist for spørgsmål til 'spørgsmål/svar'
27. august	Direktionen	Drøftelse af svar til spørgsmål/svar

28. august	MED-udvalg, ledere, Bestyrelsesrepræsentanter m.fl.	Dialogmøde om status på budgetarbejdet herunder fremlæggelse af omstillingsforslag
29. august	Kommunalbestyrelsen	Temamøde vedr. B2020 herunder gennem- gang af budgetoplæg til drøftelse på budget- seminar
Sept./okt.	MED-udvalg	Inddragelse af MED-udvalgene før 1. og 2. behandling
2. september	Kommunalbestyrelsen	Frist for adm. svar til 'spørgsmål /svar'
3. september	Økonomiudvalget	Ekstraordinært økonomiudvalgsmøde
6.- 7. september	Kommunalbestyrelsen	Budgetseminar
9. september	Forvaltningsservicelederne	Orienteringsmøde efter budgetseminar
10. september	Direktionen	Budgetstatus samt oplæg til 1. behandlingen
11. september kl. 13.00	Hoved-MED og Økonomiudvalget	Dialogmøde
11. september	Økonomiudvalget	Førstebehandling af budget
19. september	Kommunalbestyrelsen	Førstebehandling af budget
26. september	Kommunalbestyrelsen	Budgetforhandlinger
1. oktober kl. 12.00	Kommunalbestyrelsen	Frist for ændringsforslag
1. oktober	Hoved-MED	Inddragelse af Hoved-MED hvis der er ændringer, der berører medarbejderforhold ml. 1. og 2. behandling
2. oktober	Økonomiudvalget	Andenbehandling af budget
10. oktober	Kommunalbestyrelsen	Andenbehandling af budget
23. oktober	MED-system, ledere, Bestyrelsesrepræsentanter m.fl.	Orienteringsmøde om godkendt budget
November/dec.	Alle MED-udvalg	Orientering om godkendt budget. Udmøntningen af budgettet drøftes i MED.
21. november	Hoved-MED/Direktion	Evaluering af budgetprocessen
12. december	Central Økonomi	Budgettet udkommer elektronisk og er til- gængeligt på iPad og hjemmesiden